

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{3}{5}$ strani 25 K, za $\frac{2}{5}$ strani 18 K, za $\frac{1}{5}$ strani 9 K, za $\frac{1}{10}$ strani 5 K, $\frac{1}{20}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Notranjci!

Že prvo leto svojega obstanka ima prebojevati naša „Kmetška stranka“ volilni boj, kakor ga še ni videla Notranjska. Naša stranka hoče le vstrajno delati, zidati hoče lepši dom notranjskemu kmetu. A vladohlepni klerikalizem je takoj spočetka organizaciji kmetškega stanu napovedal neizprosni boj.

Naš agrarni in narodni program, ki predvsem povdarja gospodarske zahteve kmetškega stanu in važnost vsestranske izobrazbe, poznate. Poskrbimo mu zastopstva v državnem zboru!

Vsi naši shodi so soglasno razglasili, da je naš kandidat v postojnsko-vipavsko-ilirskobistersko-ložkem in senožeškem volilnem okraju gospod

Josip Dekleva

posestnik v Postojni

in da kmet podpira z vso močjo kandidaturo moža iz naše srede, ki se prav tako hoče posvetiti le delu za kmetški stan, kandidata v idersko-logaško-cerkniško-vrhniškem okraju g.

Ivana Grudna

posestnika na Jeličnem vrhu.

Notranjci! Splošna, jednaka in tajna volilna pravica Vam daje v roke moč, da zmagate s kandidati, izbranimi po Vaši glavi in Vašem srcu. Ne bi bil vreden te pravice, kdor je ne vporablja. Udeležite se torej 14. maja vsi do zadnjega volitve in složno glasujte za **Jožeta Deklevo** in **Ivana Grudna**.

Pred volitvami.

Plakate z volilnim oklicem izvrševalnega odbora Notranjske kmetške stranke smo razposlali te dni. Zaupniki v vsaki občini naj jih prilepijo na poslopja somišljenikov. Plakati postanejo s tem last dotičnih posestnikov. Pazi se naj strogo, da kakšen klerikalen dolgoprsteš ne pride po stari klerikalni navadi ponoči in plakatov ne natrga ali poškoduje. Če koga pri tem zalotite, ga takoj naznanite orožniku, ki bo napravil nadaljno ovadbo, da se bo poškodovalec moral zagovarjati pred sodnijo zaradi prestopka zlobne poškodbe tuje lastnine. S takimi ljudmi ni treba imeti usmiljenja! Kazen za ta prestop je odmerjena do enega meseca zapora.

Izkaznice in glasovnice se dostavljajo te dni. Kdor je ne bi dobil, naj gre takoj pogledat na občinsko desko, kje se dobe izkaznice in glasovnice ter se poda tjakaj ponje. Zaupniki, pregledajte, ali so glasovnice pravilno izpolnjene. Napisano ima biti na njej le: Josip Dekleva, posestnik v Postojni, ali pa Ivan Gruden, posestnik na Jeličnem vrhu. Vsak volilec naj pazi, da mu kdo ne izmakne legitimacije ali glasovnice. Klerikalci so po nekaterih občinah nastavili uslužbenca, ki imajo edino delo — popisovati glasovnice. Somišljeniki, pokažite jim vrata.

Vera in politika. Pred leti je trdil ljubljanski župan Hribar v deželni zbor, da duhovščina zlorablja prižnico, spovednico, cerkev in vero sploh v politične namene; klerikalci z Žitnikom in Šušteršičem na čelu so vzdignili krik in vik, češ da je to laž. Ker Hribar ni hotel tega preklicati, so začeli z obstrukcijo, češ tu se ne bo zborovalo, ker se je žalila duhovščina. Ta obstrukcija je trajala 5 let na velikansko škodo kranjskega kmeta. Te dni se spet pokazuje, kako prav je imel Hribar. Kmetje, ki vas bodo razkričali za „framazone, brezverce, liberalce itd.“, vrzite jim v obraz, da so hinavci in obrekovalci.

Zaupniki! Ali ste naznanili za vsako občino zaupnike, ki bodo prisostvovali volitvam, ali ste naznanili zahteve zaradi članov volilne komisije, kakor to predpisuje navodilo? Ako še niste tega storili, naznanite to ekspresno deželnemu poslancu Arko-tu v Postojno.

Volilci! V boju pozabite na osebna nasprotstva, ki morda ponekod vladajo med Vami. Pozabite sovraštva in žaljivke in si podajte ob volitvi roko v skupnem delu za kmetsko stranko. **Volilci!** Sloga vladaj med Vami, nastopajte skupno zoper sovražnika.

Volilci! Ne verjemite lažem, ki jih trosijo sovražniki med Vas, da begajo in pačijo resnico. Trosili bodo morda laž, n. pr. da je kandidat odstopil, da je obupala naša stranka nad zmago! Volite brez ozira na laži in grožnje z našo kmetsko stranko, da rešite čast Notranjske.

Klerikalne posojilnice kakor čujemo, na tihem groze in pritiskajo volilcem. Volilci naj vsak tak slučaj nemudoma ovadijo oblastvu, da bomo te kapitaliste, ki reveže že izrabljajo ne le gmotno, ampak tudi politično, pred svetom razkrili.

Na volišče naj pridejo volilci že prav zgodaj, če le možno takoj ob tisti uri, ko se volitev prične.

Iz Starega trga, Loža in okolice.

Volilno gibanje je pri nas zelo živahno in to že takoj od začetka, ko se je volitev razpisala. Shod za shodom se vrši, neumorno se dela na vseh straneh, a s to razliko, da dela naša Kmetška stranka stvarno in pošteno — pri nasprotnikih je pa ravno nasprotno. Nobena laž, obrekovanje in zavijanje resnice, nobeno umazano sredstvo jim ni preostudno. Sedaj šele vidimo, kako je naše nekdanje dobro, sedaj klerikalno ljudstvo klerikalne stranke po voditeljih pokvarjeno, tako zaslepljeno, da že samo svojim lažem verjame. Sedaj šele vemo, zakaj so svojo katoliško stranko prekrstili v Slov. ljudsko stranko. — Imajo namreč še toliko vesti, da čutijo, da so nevredni stati pod „katoliško stranko“, zato so besedo „katoliško“ izpustili. Nas pa imenujejo hinavce, ker smo se zavzeli za kmetsko stranko — ali ne bijejo s takim govorjenjem sami sebe po zobeh? Da, kmetska stranka Vas bode v oči, bojite se je, ko hoče kmetu pomagati in to je res, kajti marsikateremu zapeljanemu kmetu se bodo prej ali slej oči odprle — in spoznal bode, kako grdo so ga klerikalni vodje za nos vodili. Mnogo jih je že danes do tega prepričanja prišlo. — Dne 4. maja je bila v Ložu sodnijska razprava proti kaplanu gospodu Francetu Vovko. Pripoznal je, da je žalil ob času ognja na Vrhniki z besedami „lumparija“ in „tu se postopa pristrankarsko“ — a glejte, kako nas je presenetil, da ta žalitev ni bila naperjena proti gasilnemu društvu, temveč proti gospodu Wigeletu. Razprava se je na pozneje preložila in oprati se hoče gospod kaplan z 19 novimi pričami,

in kako zadovoljno smehljaje se je vračal proti Staremu trgu. Še isti dan se je raznesla po dolini zopet lažnjiva vest, da je častno zmagal in, da so vsi liberalci, ne vemo sicer, koga se je s tem mislilo, odšli poparjeni in z žalostnimi obrazi. Mi danes le toliko pravimo, da ni treba dneva pred nočjo hvaliti, zaslužena roka pravice Vas bode še prehitro dohitela in pomagal Vam ne bode niti dr. Peganček s svojimi puhliimi citati. Gospod kaplan Franc, na Vas pa stavimo odkrito besedo: Ali ne bi bilo pametneje, da ostanete pri svojem vzvišenem poklicu, da mirite in podučujete nevedno ljudstvo, katero Vam bi bilo hvaležno in vsakdo bi Vas spoštoval, in Vi sami bi si prihranili sedanjo trnjevo pot tožbe. Podučujte nerazsodno ljudstvo, da se ne dogodi zopet tak slučaj, kakor z Vrhovci Janezom Kotnik, Antonom Janežič in Jakobom Antončič, ki so trosili lažnjive vesti po dolini v škodo kmetske stranke, pa se bodo morali še pred sodiščem zagovarjati. Vidite, tu imate zopet slučaj, kaj rodi klerikalni sad in na kako nepošten način se dela proti drugim koristnim strankam. Zato pa Ti notranjski kmet, dobro premisli, komu bodeš na 14. maja dal Svoj glas! — V nedeljo 12. t. m. vršil se bode v Starem trgu v gostilniških prostorih gospoda Benčina okoli 4. ure popoldan shod. Predstavil se Vam bode tudi naš kandidat vrli **J o ž e D e k l e v a**, posestnik iz Postojne, prihitite vsi somišljeniki in izkažimo našemu kandidatu polno zaupanje. Na dan volitve, ki se začne 14. maja ob 7. uri zjutraj v občinski hiši v Starem trgu, pa naj nikdo ne zamudi priti k volitvi, ko bode lahko vsakteri volilni upravičenec oddal po svojem prepričanju glas, ne da bi kdo drugi vedel in smel vedeti, koga je volil. Vsakdo naj si šteje v dolžnost oddati glas kmetskemu poslancu Deklevi in nikdo naj ne ostane vsled malobrižnosti doma. — Vpišite si pravilno v glasovnice:

Josip Dekleva, posestnik v Postojni.

Pridite kar spočetka volitve korporativno z izkaznico in glasovnico na volišče.

Domače vesti.

Postojnski salonski orkester ima zabeležiti zopet lep uspeh. Vspored zadnjega koncerta, ki ga je priredil v prid svojemu mnogozaslužnemu kapelniku gosp. L. Kubišti 28. mal. travna, je obsegal poleg več pevskih in godbenih točk tudi dvodejanko, komično opereto „Vitez Tugoslav“. Vztrajnost gospoda kapelnika in požrtvovalnost članov orkestra sta premagali marsiktero težkočo in nam podali, vpoštevajoč tukajšnje okoliščnosti, gotovo nepričakovano lep umetniški užitek. Navzoče občinstvo, ki se je zbralo v kljub skrajno neugodnemu vremenu v precejšnjem številu, ni štedilo s priznanjem. Prosta zabava in animiran ples sta tvorila primeren zaključek lepemu večeru.

Nezgoda. V soboto se je peljal g. Matija Burger iz Postojne s hlapci na polje. Za vozom pridrdra neki

inozemski avtomobil. Bilo je ravno na ovinku pri Zaloški kapelici, ko je avtomobil prehitel voz. Pri tej priliki je svetilka avtomobilova trčila v voz, vsled česar se je konj splašil, voz pa se je na ovinku zvrnil. G. Matija Burger in njegov hlapec sta se hudo pobila, vendar ne smrtnonevarno. Lastnika avtomobila, oziroma šoferja so v Opatiji ustavili in se bo moral pred sodnijo zagovarjati.

Volilni shod v Vipavi, ki se vsled skrajno nougodnega vremena ni mogel vršiti dne 28. aprila, kakor je bil prvotno napovedan, se je vršil dne 9. t. m. „Slovenčev“ poročevalec je hitro poročal svojim vernim, da je bil kandidat kmetske stranke dne 28. aprila v Vipavi, a se ni upal pokazati in je prej odšel, kakor so se zbrali volilci. Današnji shod, ki se je vršil v Vipavi ob najlepšem vremenu pod milim nebom, je postavil „Slovenčevega“ pobožnega poročevalca na laž. Udeležba je bila tako ogromna, kakor morda še nikoli pri nobenem volilnem shodu. Iz vseh vasij krasne vipavske doline so prihiteli pristaši notranjske kmetske stranke, da bi pokazali, kako živo se zavedajo svojih državljanskih in stanovskih pravic in da bi kar najsrčneje pozdravili svojega kandidata, katerega jim nasvetuje odbor kmetske stranke notranjske. Prišlo je tudi veliko število gostov, bilo jih je kakih 30 voz, okrašenimi z narodnimi zastavami, iz Pivke, hrenoviške fare in iz Senožeč. Za vipavsko dolino je bil ta dan velik narodni praznik, za našega kmeta pa pravi dan vstajenja. Na obširnem grajskem dvorišču se je zbralo nad 1600 volilcev. — Shod je otvoril g. poslanec Arko, svojim namestnikom je imenoval g. Karol Mayerja, častnim predsednikom visokorodnega g. grofa Lanthierija iz Vipave. — Po imenovanju rediteljev pojasnjeval je gospod Arko program kmetske stranke, ki je bil od navzočih navdušeno sprejet. — Drugi govornik gospod Mayer, iskreno pozdravljen, je povdarjal v svojem krasnem govoru zlasti, da je kmet steber države, a dobi od nje le drobtinice. Pozivlja jih, da naj se otresejo dosedanje navade, da bi slepo poslušali črno komando iz Ljubljane. Nato s toplimi besedami priporoča kandidaturo g. Dekleve. Predsednik dá kandidaturo na glasovanje in je bila z vsemi proti 15 glasovom sprejeta z ogromnim navdušenjem. Govoril je nato g. Dekleva in vzbudil velikansko navdušenje s svojim krepkim govorom. Neštetokrat so se ponavljali urnobesni soglasni klici „Živio Dekleva!“ Govorila sta končno g. dr. Gregorič in Jenko prav navduševalno. Shod se je vršil mirno. Klerikalci so se organizirali, da shod onemogočijo. Iz okoliških vasi so prignali več zapeljanih kmetских fantov, ki pa so se, ko so zagledali našo ogromno zavedno armado, poskrili. Šele po shodu so izpolnili nekateri pijani fantje željo svojih dušnih pastirjev in s kamni napadli naše pristaše. Ranili so enega naših precej močno na glavi. Naši so odgovorili z zaušnicami. Orožniki so glavnega pretepača (Slapenčani, ali Vas ni sram, da tako izdajate kmetški stan) zaprli. Nastop našuntanih klerikalcev

je izzval neizmerno ogorčenje. Žitniku klenka tudi na Vipavskem!

Žitnikovi shodi po Vipavskem. Pretekli teden ponujal in usiljeval se je Žitnik na Vrabčah, na Slapu in na Planini. — Povsod je naletel na odpor. Vrli Vrabčani so ga dobro blamirali. — Na Slapu se mu ni godila nič boljša. Na Bonetovem dvorišču zbralo se je sicer nekaj žensk in otrok, a volilcev — z najetimi goškimi pevci — je bila peščica. — Na ulici zbrana pa je bila množica pristašev notranjske kmetske stranke, ki je mirno poslušala nekaj časa zabavljanje klerikalnih govornikov. Po zatrditvi budanjskega župana, da je Žitnik preskrbel Vipavcem „fige“, oglasi se k besedi posestnik Jernej Žorž iz Slapa, ki je v odločnih in krepkih besedah pobijal govoričenje predgovornikov, protestiral proti umešavanju duhovščine v kmetsko stranko ter priporočal volilcem, da volijo vsi 14. maja kmeta svojim državnim poslancem. Kandidat Žitnik povabi na to Žorža na kozarec vina, prime ga za roko in priliznjeno pelje v gostilniško sobo. — Žoržu je bilo to seveda v največje veselje, da se mu nudi prilika povedati usiljivemu kandidatu še kako pikro v obraz. — Pri mizi si je Žitnika tudi v resnici, kljub njega čudni gostoljubnosti, prav pošteno privoščil. — Žitnikovi „figarji“ so jo še za dneva klaverno odkurili s Slapa.

Za shod na Planini je Žitnik s težavo dobil prostor pri posestniku Antonu Petriču. — Na dvorišču imenovanega posestnika zbralo se je okrog 30 domačinov razne starosti, najmanj seveda volilcev. Budanjski „figar“ je pripeljal svojo tolpo, pomnoženo z Vrhpoljci; najetih goških pevcev tudi ni manjkalo; videti je bilo tudi nekaj Slapencev in Erzeljcev. — Kakor na vseh Žitnikovih shodih, tako je bilo tudi na Planini zabavljanje obrekovanje, laži i. t. d. na dnevnem redu, a na Planini odlikovali so se klerikalci še s surovostjo. — Čisto mirne pristaše neodvisne stranke so brez vsakega povoda s silo tirali od zborovališča, ob stene potiskali, zmerjali in druge surovosti počenjali. Kolajno za te lepe čednosti sta si vsakako prislužila župnika planinski in slapenski. — Sramota črni surovosti!! Sicer bo o vsem navedenem govorilo še sodišče! — surovosti na Planini ne bodo vse nič izdale; Žitnik bo lahko seštel vse svoje volilce 14. maja na prste svojih rok.

Dr. Žitnikov shod na Vrabčah. V soboto 4. t. m. ob pol 11. uridopoldne se je poleg cerkve pričel shod dr. Žitnika. Nastopil je kot prvi govornik. Ljudje so mu neprestano protestirali tako, da je govornik postal že nejevoljen ter rekel „saj ne maram za Vaše glasove.“ Nevemo, kaj drugzega pa je potem g. Žitnik prišel na Vrabče iskat. Drugi govornik je nastopil vrabški župnik in močno srdit je udrihal po „liberalnih“ listih, tudi gospodu Deklevi ni prizanesel. Poslušalci so mu protestirali ter se krepko potegnili za čast gospoda Dekleva. Tretji nastopi I. Lavrenčič iz Vrhpolja pri Vipavi ter je močno razjarjen v kričečem glasu

g. Žitnika toplo priporočal. Ljudje so mu protestirali ter zadonel je glas: Kmet za kmeta živijo Dekleva! Na govorniškem odru je vihralo tudi nekaj črnorumenih zastav, ko bi preje gospodje vedeli, kako bo na shodu, bi bili izobesili najbrž samo črne zastave.

Zadnja številka „Domoljuba“, vulgo Lažiljuba, se posebno odlikuje po svojem olikanem tonu. Iz kroga maloštevilnih postojnskih pristašev Njih Svetosti gosp. Žlindre prihajajo temu listu poročila, ki dajo sklepati, da je tudi njim že sveto geslo: namen posvečuje sredstva. Če bi se šlo med slovenskimi listi za tekmo v blatenju političnih nasprotnikov z lažmi in hudobnim zavijanjem resnice, smo prepričani, da bi dobil najvišje odlikovanje dični Lažiljub. — Ali nimajo razni velečastiti in velespoštovani gospodje primernejšega dela, kot se brigati in stikati v potu svojega obraza za vsakim korakom svojega političnega nasprotnika ter segati v privatno življenje njegovo in si pri tem izmišljati razne škandalčke, vse seveda po načelu: kar nečeš, da store drugi tebi, tudi ti drugim ne stori? — Navzeli so tudi že precejšnjo mero pristno klerikalne arogantnosti in domišljavosti. Ker nimajo ničesar, s čemur bi mogli kmetom in delavcem priporočati dosejanega njih zastopnika v parlamentu, da bi ga ti kot člana duhovskega stanu poslali še v naprej za zastopnika našega kmečkega okraja na Dunaj, trosijo najrazličnejše laži o nasprotnem kandidatu g. Deklevi. In če vse še ne pomaga, pa hajd z vero na dan, katero hoče baje g. Dekleva v družbi z drugimi brezverskimi poslanci uničiti. Brezštevilnim uslugam, ki jih je izkazal g. Dekleva ob raznih nesrečah in tudi sicer že ljudstvu tukajšnje okolice in še celo tukajšnji cerkvi, nima klerikalni kandidat vkljub njegovi dosedanji poslanski časti ničesar nasproti postaviti. — V isti sapi se osmeli Lažiljub Postojnce in ostale pristaše gosp. Dekleve, ki niso vajeni samo poslušati komande vsiljivega Žlindre, ampak vprašati najprej svojo zdravo pamet, slovesno prišteti „sodrgi“. Zavedni so pa po Lažiljubovem mnenju vsi oni, ki ne zaupajo lastnemu razumu, ampak slušajo njegov hinavski glas, češ da ni zmožen kmečki stan poslati na Dunaj svojega zastopnika iz lastne srede, Ali bi ne bilo poštenjše, p. n. poročevalci Lažiljubovi, da se ozrete med svoje pristaše in jim pomagata do resnične zavednosti z razširjanjem abstinence?! Malo manj hinavščine bo bolje služilo namenu lista, ki hoče, priprosto ljudstvo izobraževati in ne storiti ga podivjanega!

Žitnik — zaščitnik obrekovalcev. „Domoljub“ je že toli in tolikrat z lažjo in natolcevanjem kradel čast poštenim in občespoštovanim notranjskim možem, da ga vsak že kar na kratko imenuje „Lažiljuba“. „Lažiljubovo“ pisarenje je zastrupilo vse javno življenje, rodilo nečuvne zdražbe, njegov gnjili dihanje mori kakor slana vsako slovo in zaupanje in razdvaja kmetški stan. A kje je pravica, da ne zaseže tega obrekovalca, kje je postava, da sme klerikalni lažnik sejati toliko zla? Da, brž bi ga ugnali, da ni njegov odgovorni urednik — poslanec. Poslancev pa sodnija ne more

zasledovati, ker jim državni osnovni zakon daje tako svobodo, da morejo brez strahu vršiti svoj poklic. Tega pa zakonodajalci seve niso pomislili, da se najdejo med poslanci ljudje, ki zlorablajo to svobodo v to, da ščitijo laž, ki vidijo v tem svoj poklic, da po listih obrekujejo. „Domoljubov“ odgovorni urednik je zdaj deželni poslanec na Dolenjskem in upa v torek postati državni poslanec, da se bo obrekovanje v „Domoljubu“ lahko širilo pod plaščem poslanstva še potem, ko ga bodo Dolenjci od deželnega poslanstva odstavili! Ta človek je Žitnik, ki se nam usiljuje za poslanca!

Smrdokavre imajo, kakor vedo povedati prirodoslovci, ostudno navado, da ponesnažijo svoje lastno gnezdo, svoj dom, v katerem so se zglele. Smrdokavre so vsled tega, če tudi na videz lepi tiči, ostudne živali. Postojnski kaplan Breznik se sedaj pred volitvami v potu svojega mladeniškega obraza trudi, da bi napravil v poštenem postojnskem trgu kolikor mogoče veliko smrdokaver, ki bi onesnažile svoje lastno gnezdo. Da se mu noben pameten in razsoden človek ne bo vsedel na njegov farovski lim, o tem se bo prav lahko prepričal dne 14. t. m. One postojnske volilce pa, katere Breznik dan na dan s svojim prigovarjanjem nadleguje, pozivljemo, da mu možato in brez ovinkov povedo, da oni ne marajo bitinjegove smrdokavre. Vsakega Postojнца sveta dolžnost je, da gre v boj za svojega soobčana, za kandidata kmetske stranke gospoda Jožeta Dekleva. Postojna ne sme imeti v svoji sredi izdajalcev, V torek se bo šlo za čast Postojne, zato nastopimo složni, kakor en mož in zmaga bo gotova.

V Senožečah se je vršil 5. maja velikanski volilni shod „kmetske stranke“. Udeležilo se ga je nad 2000 ljudi, med njimi 1500 volilcev. Govorili so: posl. Arko, župan pl. Garzarolli, dr. Gregorič, g. Meden in kandidat Dekleva, vsi ob burnem odobravanju in neopisnem navdušenju. Ta prekrasni shod je imel v senožeškem okraju odločilen upliv. Klerikalizmu je tu za vselej odklenkalo. Žitnik bo dobil tako sramotno malo glasov, da bo vrle kmete senožeškega okraja do smrti pomnil. Volilci, posnemajte jih po vseh okrajih, in kmetska pest bo napodila usiljivega tujca Žitnika, da se ne bo nikdar več upal blizu.

Senožeče. Žitnik je v četrtek dopoldne privandral v Senožeče in sklical v župnišču shod. Bilo pa je le 10—20 njegovih pristašev na shodu, naših pa velikanska večina, zato smo shodu izvolili za predsednika vrlega gosp. dr. Gregoriča, kateri je dr. Žitniku shod pred nosom zaključil. Žitnik pa tega ni pustil, da bi bil kak kmet nad njim predsednik. Naši pa so zagnali klic „živio Dekleva“, da jo je Žitnik, ki mu srce brž v hlače pade, poparjen odkuril. Naši so nato v župnišču zborovali za Deklevo. — Žitniku klenka...

Iz Zagorja. V nedeljo, 28. aprila je bil tukaj neznaten klerikalni shod. Govorila sta: dr. (?) Žitnik in neki Stanonik, človek, ki hodi za denar reklamo delat za klerikalno stranko, seveda vé pri tem, da vedno kaj dobrega prigrizne. Otvoril in predsedoval je shodu

g. Groznik, na kar začne Žitnik: „Kmet je ovca, kmet je ovčar; že to je navzoče zbodlo in „Škof“ je kar odšel. Žitnik se je še večkrat s kmeta norca delal, kar je dosti navzočih, osobito ženskih potrdilo, tako da so odslej še bolj trdne pristašnje kmetske stranke. Zemljiški davek se mora odpraviti, je govoril, a ko smo mi to na shodu na Baču omenili, se je tajnik iz Knežaka znani govornik g. Soparca iz tega norčeval, iz tega se vidi, da sami ne vedo, kaj hočejo. Da, da, kmet jim je le za število pri volitvah, da si priborijo na ta način poslanca, ki zastopa potem edino le koristi duhovskega stanu. Kar začudeno smo pa gledali, ko je pravil Žitnik, da ni proti temu, da vsak kmet en glažek žganja na dan spiše, on trdi, da sme vsaka glava en cel liter žganja spiti na dan! Lepo ste začeli navajati k pijanstvu! — Stanonik je govoril, da ga je prignala ljubezen do nas, on ni prišel iskat denarja, marveč naših src! Beži, beži, Stanonik! Nadalje pravi: „S. L. S. je na stališču, da se kmet združi!“ Kaj se tako tolčeš po zobeh, kaj se norčuješ iz ubogega kmeta, saj on se hoče združiti, a ti in vi tega nočete, a bogme da se bode združil preko tvoje in vaših glav. Ne norčujte se torej dalje in pustite kmeta — kmetu! Smešno in nesramno hinavsko je pa, ko pravi da mi kmetje sami nismo za na Dunaj in da se moramo na druge stanove obrniti, ki so bolj izobraženi. Ni li to hinavsko, ni li to nesramno? Ni li Dekleva kmet, ne živi on izključno od kmetije, ni li kmetijske šole obiskoval, on je torej kmet in „izobražen kmet“, in takšnega hočemo mi imeti na Dunaju. Sama „ljubezen“ ga je bila do nas v celem njegovem glistavem govoru, a vendar je vedno povdarjal, da ne ve, kakšne misli so navzoči, svetoval bi, a ne ve, če bo kaj pomagalo, tako je govoril; le potolaženi bodite, gosp. Stanonik. Bilo je 15 Palčanov, ki so jih pritirali na shod, ravno toliko iz Rateževega brda in drugih vasi, a iz Zagorja celih deset in kako so Vas ti obsojali, to mi vemo; tudi ženske so bile, ki so Vas obsojale. Žitnikovi pristaši so napadli v Korenovi gostilni nekega našega pristaša in ga razpraskali tako, da je morala sodnija stvar vzeti v roke. Lepi rešitelji vere!

V Zagorju priredi v nedeljo popoldne (12. t. m.) „Kmetška stranka“ volilni shod na prostem.

Iz Knežaka. Žitnik in Stanonik sta imela 28. aprila tukaj nekaj shodek pri g. Fran Urbančič-u. Zbralo se je okoli 40 poslušalcev; kam je prišlo, v Knežaku samo 40 poslušalcev! A še ti so zdehali, in ko je začel Stanonik govoriti, so začeli (oziroma začele) odhajati. Nazadnje je odšel še Žitnik in izginil je vsak sled za njim. V Knežaku se zopet dani!

Od Pivke. Nadejati se moremo, da bode dne 14. maja Notranjska pokazala, da je zavedna, narodna in naprednjaška. Notranjski kmetje so že velikokrat pokazali, da so zavedni in neodvisni, zatoorej ne bodo dali popisati glasovnice usiljivemu klerikalcu. Vse Notranjske vasi naj pokažejo, da so zavedne in da spoštujejo svoj neodvisni kmetijski stan. Volili bomo 14. maja

iz svoje srede kmetskega poslanca. Dekleva je mož, kateremu je znano, kaj kmet potrebuje in kaj kmeta žuli in boli. Gospod Jožef Dekleva ima pa tudi blago in posebno do kmeta usmiljeno srce tudi v nesreči, kajti to je že mnogokrat dejansko pokazal. Dobro se spominjajo njega kmetje pogorelci iz vasi: Rakitnika, Otoka, Št. Petra, Hrastja in Klenika, ko jim je nesrečni požar pokončal poslopja in drugo imetje. V tej nesreči je bil gosp. Jožef Dekleva prvo zavetje ubogim pogorelcem, zato se pa tudi še danes hvaležno spominjajo tega blagega moža. Gospod Dekleva je tisti mož, kateremu so znane naše rane in potrebe, zatoorej brez strahu volimo po svojem prepričanju, ker volitev je tajna in je glas kandidatu oddati, ne da bi kdo vedel.

Pivčan.

Shod na Erzelju. Na prošnjo in povabilo naprednih Erzeljcev sklical je g. Fr. Mercina iz Vipave v imenu političnega društva za Notranjsko shod na Erzelju, kateri je bil prav dobro obiskan. Vsi navzoči so govorniku pritrdjevali, tudi nekateri navzoči klerikalci so se povsem strinjali s programom neodvisne kmetske stranke in zatrdjevali, da bi najraje volili kmeta, a da g. Dekleve še ne poznajo in da niso prepričani, da je gospod kandidat istega mnenja kakor govornik, kar pa jim je ta korenito pojasnil in vse povabil na velik javen shod v Vipavo dne 9. maja, kjer bodo lahko spoznali osebno kmetskega kandidata in slišali njegovo mnenje. Ko je bila od pretežne večine z navdušenjem pozdravljena kandidatura g. Jožefa Dekleve, oglašil se je še za besedo posestnik Alojzij Ferjančič iz Goč, ki je v kratkih, priprostih besedah povedal, da ni Žitnik za časa svojega poslanstva nič za kmeta naredil, zlasti pa, ko je govornik omenjal toliko hvalisane Žitnikove gnojnice, skočilo je par klerikalcev pokonci in pričelo nekaj razgrajati, a se kmalu zopet potolažilo. Ker se ni nihče več zglašil za besedo, se je shod zaključil z navdušenim: Živio kmetski kandidat Dekleva.

Novice iz Hotedršice. Nesreča. Dne 24. pr. m. se je peljal Franc Skvarča iz Hotedršice od nabora iz Logatca. Med potjo je padel raz voz na cesto tako nesrečno, da si je zlomil roko. — Samomor. Dne 1. maja se je obesil v podstrešju domače hiše 80letni uživkar Urban Tomažin iz Žiberš. Vzrok samomoru je bilo omračenje uma. — Pobalinstvo. Dne 4. maja so napadli dečki iz ponavljalne šole in tudi taki, ki so je že prosti, gospodično učiteljico s sneženimi kepami, ko se je vračala iz Ravnika proti domu. Napadalcu pojdejo zato „junaško“ delo pred sodišče. — Da bi strela z jasnega neba vdarila in, da bi se mu hiša porušila do tal. Tako žele naše tercijalke onemu posestniku, ki je dovolil, da se je v njegovi hiši vršil shod socijalno-demokratske stranke. Take so te ženske! A Bog ne ljubi takih, ki so na papirju svetniki, v srcu pa polni sovraštva in škodoželjnosti. Pazite, da vas res ne bo Bog udaril, kajti kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. — Večkrat je že naš župnik na leci svaril ljudi, naj ne

berejo slabega časopisja. Povedal pa ni nikoli, katero ima v mislih, samo toliko je omenil, da v Ljubljani eden izhaja. Ta je pa gotovo „Domoljub“, ker ta list je najslabši na svetu. Ta list krade čast, obrekuje poštene ljudi na najgrši način in laže, da noben cigan bolj ne more. Torej ljudje, vbogajte svojega župnika in ne berite slabega časopisa „Domoljuba“, ampak ga vrzite na stranišče — kamor spada.

Narodno gospodarstvo.

Tečaj za pridelovanje krme. Dne 27. in 28. maja bo na kmetski šoli na Grmu dvodneven tečaj o pridelovanju krme. Pouk bo brezplačen ter se ga lahko vsak udeleži. Udeleženci naj se zglase po dopisnici pri vodstvu šole na Grmu do 15. maja. Tečaj obsega predavanja o setvi deteljnih mešanic in travniških zmesij in bo združen s praktičnim razkazovanjem deteljnih in travnih semen, raznih vrst trav in detelj, šolskih deteljišč in travnikov itd. — Tečaj je času primeren in potreben in ga zaradi važnosti priporočamo našim gospodarjem.

Pridelovanje krme na Grmu. Kmetijska šola na Grmu je pridelovanje krme tako močno razširila, da je prideluje danes še enkrat toliko kakor prej. V začetku je imela le 16 ha njiv, 8 ha travnikov in 2.75 ha pašnika, skupaj 25.75 ha. Danes ima šola 16.75 ha travnikov in ako vpoštevamo še pridelovanje detelje po njivah, ima šola vsega skupaj 20.75 ha odločenih za pridelovanje krme in le 6 ha za setev žita in košenjstva.

Cvetoče sadno drevo o suši potrebuje vode, ker za razvijanje cvetja potrebuje mnogo hranilnih snovij, ki jo jemlje iz tal. Če manjka v zemlji potrebne vlage, odpade velik del cvetja. Najpripravnejše je krog drevesa navrtati v zemljo luknje 30—40 cm globoke ter vanje viliti vode ali pa gnojnice, kateri prilijemo $\frac{3}{5}$ vode. Različna velikost drevja in svojstva tal določujejo mero za zalivanje, da se ne stori v tem preveč ali premalo.

Uši na listju, ki se sedaj hitro razmnožujejo, škodujejo posebno mladikam. Uničujemo jih, če jih potresamo s tobačnim prahom, škropimo s tobačnim lugom ali z milnico.

Delo na vrtu meseca maja. V drugi polovici meseca maja lahko sejemo brez skrbi rastline, ki so občutljive proti mrazu. Fižol, kumare, buče, paradižnice se vsade ali presade na prosto, če imamo že mlade rastlinice v gnojaku. Mnogo dela se že sedaj dobi na vrtu. Gredice je treba opleti, okopavati ter ob suhem vremenu zalivati nežnim raztlinam. Endivija in vohrovt, ki je določen za zimo, se sedaj vseje. Zalivanje z gnojnico zelo pospešuje rast zelenjave, posebno če so tla mokra.

Znamenja svežega jajca. Drži jajce proti luči, če senu svetlo skozi, je jajce sveže. Sveže jajce je težje kakor voda in se potopi v njej, stara jajca plavajo po

vodi. Sveže jajce je na obeh koncih čutiti mrzlo, staro in gnilo je gorko. Gnilo jajce klopoče, če mahaš z njim sem ter tja po zraku in ima zopern duh.

Po svetu.

Ribolov sardel v Kvarneru. Jako obilen je bil tega leta ribolov sardel v Kvarneru. Pred kratkim je bilo v eni noči ulovljenih pod Crkvenico v hrvatskem Primorju 300 q, v sv. Jakobu 300 q, v Kraljevi in Bakru 200 q, a na drugih krajih blizu Reke tudi mnogo. Na 1 kg gre okoli 250 sardel, torej se lahko računa na gori omenjeni srečni ribolov 20.000.000 sardel. Kljub tej sreči so bile ribe v Trstu, Pulju in Zadru drage.

Meso kuncev v praških restavracijah. Zadržana gostilničarjev v Pragi je sklenila z ozirom na draginjo, ki onemogočuje gostilničarjem zadovoljiti goste z zmernimi cenami za mesne jedi, klati in pripravljati meso kuncev po vzgledu francoskih, angleških in belgijskih hotelirjev, ki so to že davno upeljali v svojih gostilnah.

Največji francoski zrakoplov, „L' Aigle“, ki ima 4150 kubičnih metrov prostora, vzdignil se je v soboto, 27. m. m. z desetimi zrakoplovci iz Pariza. Za njim se je dvignil mnogo manjši „Mikromegas“, na katerem se je nahajal samo en zrakoplovec. Zanimiva so bila opazovanja obeh zrakoplovov z ozirom na hitrost, smer i. t. d. „L' Aigle“ je šel proti jugozapadu čez Vendge, „Mikromegas“ proti jugozapadu čez Bretagno. To je druga vožnja z zrakoplovom „L' Aigle“. Njegov lastnik Balsam se je vozil z njim prvi pot 8. aprila 1904. Takrat so bile na zrakoplovu samo dve osebe. Sedaj bo vožnja krajša. Izkrcavanje iz zrakoplovov, na katerih je večje število ljudi, je zelo nevarno, zato se na velike zrakoplove upajo le izkušeni ljudje. Nevarnost takega izkrcavanja nam opisuje poročilo iz leta 1863, po katerem je bilo ranjenih pri izkrcavanju iz zrakoplova „Le geant“ v Hanoveru 9 oseb. Zrakoplov „L' Aigle“ preplaval je manjšo pot nego „Mikromegas“, Prvi je preplaval 172, drugi 320 kilometrov. „Mikromegas“ je prišel na zemljo ob 7. uri zjutraj, a „L' Aigle“ mnogo prej. Na potu ni bilo nobene zapreke.

Rodovitna svinja. V Polingu na Gorenjem Avstrijskem je zaklal posestnik Heler 7 let staro svinjo, katera je tehtala 350 kg. Zanimivo je, da je žival vrgla v teku šestih let 159 pujskov. Posestnik je dobil zanje 1142 gld.

Začarano govedo. Nedavno so imeli v Draždanih pri sodniji opraviti s čudno pravdo. V Šenfeldu ob Labi živi kmet, kateri je imel v zadnjem času nesrečo pri živinoreji, poginila so mu namreč vsa teleta. V ta kraj zašel je mazač Miler, ki je proglasil, da kmet ne more prirediti goved, ker je živina začarana. Skušal je pomagati „coprniji“ z različnimi sredstvi in jih tudi drago zaračunal. Neki list, ki je izvedel, kaj se godi, je to reč spravil na dan ter grajal praznoverje kmetov. A čudo, kmetje so bili tako ogorčeni, da so tožili urednika,

ki je bil seveda oproščen. Še-le pred sodnijo so kmetje uvideli, da ni „coprnija“ kriva kmetovih neuspehov, ampak on sam, ker je slabo opravljal in krmil živino. — Morebiti bi se tudi pri nas še kje dobilo podobno praznoverje?

Peš po morji. Kapitan Oldrive je iznašel črevlje, s katerimi hodi lahko peš po vodi. Izvršil je ž njimi že večja potovanja po rekah in po morji. Črevlji so podolgasti, čolnu podobni, narejeni iz platna za jadra. Premikanje po vodi je podobno bolj drsanju, nego hoji. Na ta način je Oldrive izvršil potovanje po rekah od Cincinnati do New-Orleansa ter prehodil 2574 kilometrov. Potoval je samo podnevi, in ponoči je počival na obrežji rek Ohaja in Misisipi, ki so mu po dnevi služile kot pot. Bil je večkrat v smrtni nevarnosti, a rešila ga je vselej njegova žena, katera ga spremlja s čolnom. Na misel, da napravi te čevlje, ga je spravil mornar po imenu Haulon. 18 let se je Oldrive bavil samo s svojo iznajdbo. Sedaj se pripravlja na potovanje iz Dovera v Kalé in upa, da bo srečno prišel peš čez kanal La Manš.

Veseli vdovci in vdove. Statistični izkazi dajejo mnogokrat globok upogled v socialne razmere, pa tudi duševne lastnosti ljudstva spoznavamo iz njih. Tako nam kaže v Parizu sestavljena statistika o vdovah in vdovcih, kako sladak je ljudem zakonski jarem. Statistika pripoveduje, da je bilo od 2270 vdovcev že prvo leto po smrti žene z nova oženjenih 1448. Takoj, ko je minilo leto žalovanja, se jih je oženilo še 628; tudi bolj stanoviti so bili oženjeni po preteku treh let in le 37 od 2270 jih je, ki pogumno izhajajo brez žene. Pa 37 je še lepo število, če ga primerjamo s številom ostalih vdov! Od 1907 pariških vdov so samo tri ne-utolažljive, 1904 pa se jih je poročilo že med devetimi in dvanajstim mesecem prvega leta. Podnebje v Parizu menda ni posebno primerno za žalovanje in vdovec in vdova se hitro potrudi, da se ga iznebi.

Za kratek čas.

Dokaz. Sodnik: „Kako pa morete dokazati, da ste bili razburjeni, ko ste vrgli čašo piva tožniku v glavo?“ Obtoženec: „No, ker je bila še polna.“

Dober človek. Krojač (pisarju:) Kaj, celo obleko naj vam naredim? Veste, cela obleka mi je preveč, vam bom rajši kaj malega posodil.“

Zmaga. Francek pride vesel iz šole domu: „Oče, na vsa vprašanja sem gospodu učitelju odgovoril.“ Oče: „Povej, kako si pa odgovarjal?“ Francek: „Rekel sem: „Ne vem.““

Obžalovanje. „Tožnik vam odpušča, če izjavite, da obžalujete, da ste mu dali zaušnico.“ „Sakra, če bi bil to vedel, bi mu jih bil več priložil.“

Loterijske številke.

Dunaj 4. maja	69	89	77	34	68
Brno 8. maja	83	62	89	75	64

Razpis.

Zaradi oddaje del za upravo mostu čez Pivko in preložitev ceste med postojnsko jamsko cesto in Velikim Otokom.

Občinski odbor v Postojni je v svoji seji dne 7. novem. 1906 sklenil, preložiti cesto med postojnsko jamsko cesto in Velikim Otokom, kakor tudi napraviti most po predloženih načrtih. Skupni stroški so proračunjeni na K 29.500.

Oddajo teh del se določi na dan

1. junija 1907

ob 11. uri dopoldne v občinski pisarni. Podjetniki se vabijo, da vložijo svoje pismene ponudbe s 5% varščino pri podpisnem županstvu.

Načrti in drugi podatki, kakor tudi stavbni pogoji so v občinski pisarni v Postojni, kjer si jih ponudniki lahko ogledajo.

Županstvo občine Postojna

dne 30. aprila 1907.

Župan:

G. Pikel l. r.

Kašelj.

Kdor tega ne uvažuje, se pregreši na svojem lastnem telesu! **Kaiserjeve prsne karamele** s tremi jelkami. Zdravniško preizkušeno in priporočeno proti kašlju in hripavosti, kataru, zslizenju in kataru v požiralniku. 5120 notarsko poverjenih izpričeval potrjuje, da drže kar obetajo. Zavoj 20 in 40 vinarjev. — Škatljica 80 vinarjev. —

Zalogo ima

J. Hus

lekarnar v Vipavi.

Prsni sirup proti kašlju, hripavosti itd.

steklenica 1 K 40 v.

— Čisto, belo ribje olje, —
steklenica 1 K, velika 1 K 80 v.

Mazilo proti trganju in revmatizmu,
steklenica 1 K.

— Mazilo proti ozebkom —
1 lonček 70 vin.

Razpošilja

lekarna Hus v Vipavi.

Bukove prage (švelarje)

kupuje v večjih in manjših množinah do konca marca meseca 1908 po sledečih merah

2-60 m × 24 cm × 14 cm

Jos. Samsa, parna žaga v Il. Bistrici.

Zarezano strešno opeko

 (Falz)

navadno strešno opeko, kakor tudi zidak, žlebak in vsako drugovrstno opeko ima v zalogi

— **Karol Jelovšek** —

opekarnar na Vrhnikih (Notranjsko).

Prvo notranjsko podjetje za pokopavanje mrličev v Postojni.

Čislanemu občinstvu uljudno naznanjam, da
sem otvoril v Postojni

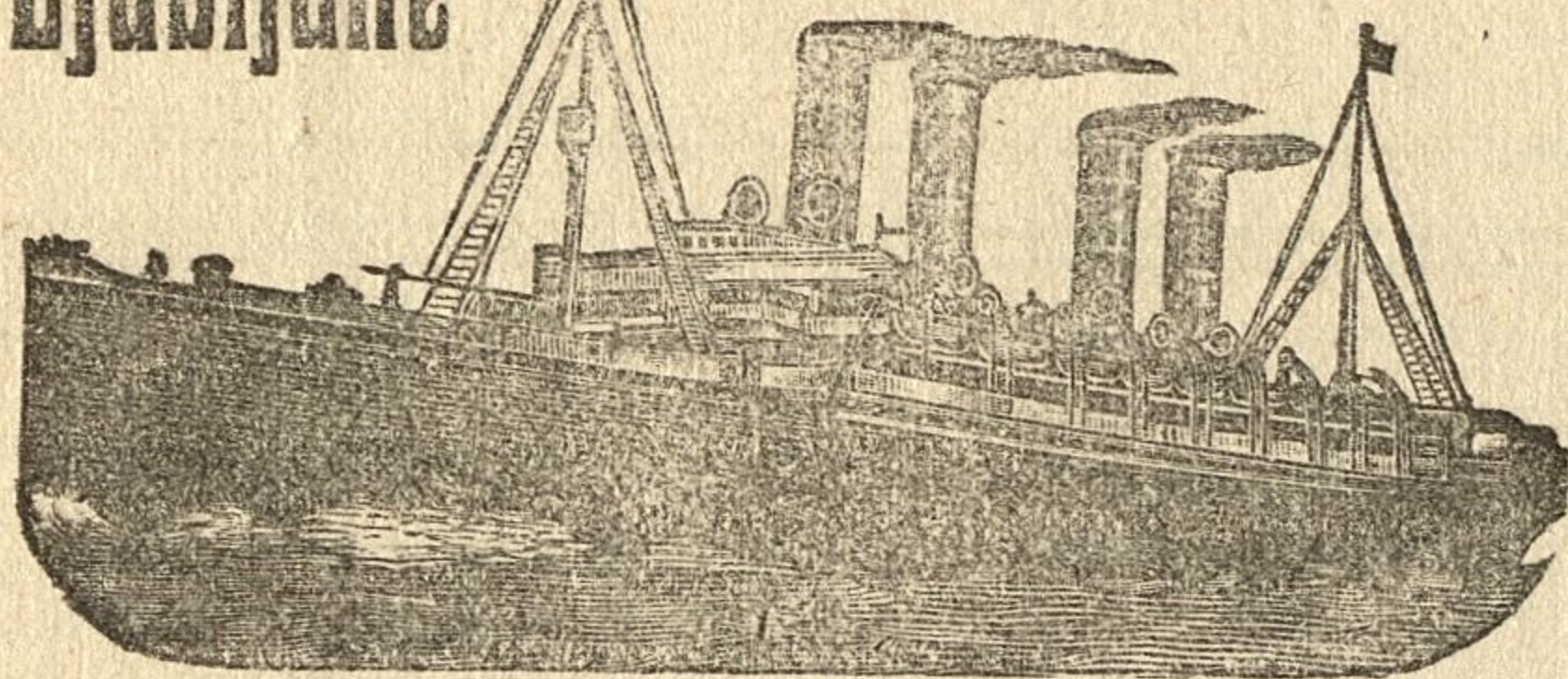
== podjetje za napravo dekorativnih == mrtvaških odrov in pokopavanje mrličev.

V svoji zalogi imam vedno veliko izbero
krasnih kovinastih in lesenih rakev (trug)
po nizkih cenah, kakor tudi voščenih sveč
in drugih pogrebnih potrebščin.

Preskrbim po naročilu poleg naprave in de-
koriranja mrtvaških odrov tudi vse druge pri
pogrebi potrebne predmete in opravila.

Josip Inocente.

Iz Ljubljane v New-York

vozi se najcenejše s prekrasno opremljenimi **ekspresnim**
parobrodi, takozvanimi

== cesarskimi brzoparniki ==

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser
Wilhem der Grosse, kateri so največji in najvarnejši
na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna
pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno

EDVARD TAVČAR v Ljubljani

št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Pozor!

Pozor!

Kupci in prodajalci!

V svrhu povzdige in izboljšanja dveh
že običajnih semnjev

na Colu (Podvelb) pri Vipavi

in sicer na sv. Urbana dan in kvaterni
četrtek v mesecu septembru vsacega leta
vljudno vabi podpisano županstvo vse kupce,
kakor tudi prodajalce živine in sploh trgovce
na zgoraj omenjena dneva na obilen obisk.

Naša občina se nahaja ravno na raz-
potju ter je pričakovati najboljšega uspeha.

Županstvo na Colu,

dne 14. marca 1907.

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
== dopoludne. ==

□ □ □

Obrestuje hranilne vloge po 4½% brez odbitka rent-
nega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5% in amortizaciji
najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob **torkih**,
posojila se izplačujejo le ob **petkih**.